

SSLC EXAMINATION, MARCH - 2021

SANSKRIT

First Language - (Academic & Oriental) Paper I

Time : 1½ Hours

Total Score : 40

निर्देशाः -

- आदौ 20 निमेषाः समाश्वाससमयः । प्रश्नान् पठितुं, इच्छानुसारं चयितुं, उत्तराणि क्रमीकर्तुं च समयोऽयं उपयोक्तव्यः ।
- प्रश्नस्य निर्देशान् संप्रष्टं पठित्वा, अवगत्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।
- प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः । उत्तरलेखनाय समयः अङ्काः च परिगणनीयाः ।
- 1 - 31 प्रश्नेभ्यः 40 अङ्कलाभाय यथेच्छं कस्यापि प्रश्नस्य उत्तरलेखनाय अवसरः अस्ति ।

നിർദ്ദേശങ്ങൾ :

- ആദ്യത്തെ 20 മിനിറ്റ് സമാശ്വാസസമയമാണ്. ഈ സമയം ചോദ്യങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിനും ഇഷ്ടമുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും ഉത്തരങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിനും ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.
- ഓരോ ചോദ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയശേഷം ഉത്തരമെഴുതേണ്ടതാണ്.
- ഓരോ ചോദ്യത്തിനുമുള്ള സ്കോർ അതോടൊപ്പം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഉത്തരം എഴുതുമ്പോൾ സമയവും സ്കോറും പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്.
- 1 മുതൽ 31 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും 40 സ്കോർ ലഭിക്കത്തക്ക വിധം ഇഷ്ടമുള്ള ഏതു ചോദ്യങ്ങൾക്കും ഉത്തരമെഴുതാവുന്നതാണ്.

1 - 8 प्रत्येकं प्रश्नस्य एकैकः अङ्कः ।

Score

(1 മുതൽ 8 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഒരു സ്കോർ വീതമാണ്)

कोष्ठकात् समुचितम् उत्तरम् चित्वा लिखत ।

1. लाभानां श्रेष्ठम् किम् ?

1

(शास्त्रम्, आरोग्यम्, तृप्तिः, सामर्थ्यम्)

2. सस्यविज्ञानस्य सूचना महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि दृश्यते ?
(वनपर्वणि, भीष्मपर्वणि, शान्तिपर्वणि, सभापर्वणि)

3. तञ्चावूरदेशाधिपः कः ?

(शरभोजी, त्यागराजः, स्वातितिरूनाल, भोजराजः)

4. 'शङ्करदिग्विजयस्य' कर्ता कः ?

(कालिदासः, माधवविद्यारण्यस्वामी, श्रीहर्षः, भारविः)

5. सर्वविषहारिणी का ?

(हरिद्रा, आमलकी, निम्बः, अशोकः)

6. 'अभिज्ञानशाकुन्तलस्य' कर्ता कः ?

(भासः, व्यासः, कालिदासः, भवभूतिः)

7. शङ्कराय कुटुम्बिनी किम् अदात् ?

(धनम्, धान्यम्, अन्नम्, आमलकम्)

8. पि.सि. देवस्या महोदयेन विरचितः ग्रन्थः ?

(नवभारतम्, क्रिस्तुभागवतम्, विश्वभानुः, केरलोदयः)

9 - 17 प्रत्येकं प्रश्नस्य द्वौ अङ्कौ ।

(9 മുതൽ 17 വരെയുള്ള ഓരോ ചോദ്യത്തിനും രണ്ട് സ്കോർ വീതമാണ്)

9. 'जीविते सुखस्य दुःखस्य च कारणं स्वकर्म एव' इत्याशयप्रतिपादकं श्लोकं चित्वा लिखत ।

(क) ईर्ष्याभयक्रोधसमन्वितेन

लुब्धेन रूग्दैर्न्यनिपीडितेन ।

विद्वेषयुक्तेन च सेव्यमानम्

अन्नं न सम्यक् परिपाकमेति ॥

(ख) आत्मानमेव मन्येत

कर्तारं सुखदुःखयोः ।

तस्माच्छ्रेयस्करं मार्गं

प्रतिपद्येत न त्रसेत् ॥

10. उदाहरणानुसारं पट्टिकां लिखत ।

[व्याकरणम्, ऋग्वेदः, निरुक्तम्, सामवेदः]

वेदाः	वेदाङ्गानि
उदा :- ऋग्वेदः ।	निरुक्तम् ।
-----	-----

11. अधोदत्तं श्लोकं पठित्वा उचितमाशयं चित्वा लिखत ।

परिश्रमो मिताहारो

भूगतावश्विनोसुतौ ।

तावनादृत्य नैवाहं

वैद्यमन्यं समाश्रये ॥

(क) भोजनावसरे ईर्ष्यादिभावनां विहाय स्वस्थाः भवेयुः ।

(ख) व्यायामः मिताहारः च आरोग्याय उत्तमः भवति ।

(ग) स्वकर्मफलं स्वशरीरेण अनुभूयते ।

12. उदाहरणानुसारं शतृशानजन्तरूपाणि विविच्य पट्टिकां पूरयत ।

[नुद्यमानः, पठन्, पचन्, कम्पमानः]

शत्रन्तरूपाणि ।	शानजन्तरूपाणि ।
उदा :- पचन्	कम्पमानः
-----	-----

13. उदाहरणानुसारं 'यद्यपि - तथापि' उपयुज्य वाक्यं परिवर्तयत ।

उदा :- जनाः चित्रशालाम् अगच्छन् ।

तत्र वैद्युतिः नासीत् ।

यद्यपि जनाः चित्रशालाम् अगच्छन् तथापि तत्र वैद्युतिः नासीत् ।

(क) वर्षाकालः समागतः । वृष्टिः नास्ति ।

14. सस्यानाम् औषधगुणं विविच्य पट्टिकायां योजयत ।

उदा :-	ऊर्जप्रदायिनी	आमलकी
	व्रणनाशकः	-----
	विषहारिणी	-----

निम्बः
तुलसी
आमलकी

15. श्लोकं पठित्वा गद्यक्रमं लिखत ।

2

स हि जातु गुरोः कुले वसन्

सवयोभिः सह भैक्ष्यलिप्सया ।

भगवन् भवनं द्विजन्मनो

धनहीनस्य विवेश कस्यचित् ॥

गद्यक्रमः - गुरोः कुले _____ भैक्ष्यलिप्सया _____ सह जातु कस्यचित् _____ द्विजन्मनः _____ विवेश हि ।

16. उदाहरणानुसारं लिखत ।

2

उदा :- सम्पन्ने + अस्मिन् - सम्पन्नेऽस्मिन् ।

(क) काव्ये + अस्मिन् - _____ ।

उदा :- तुष्टिरूत्तमा - तुष्टिः + उत्तमा ।

(ख) तुष्टिरूत्तमा - _____ + _____ ।

17. उदाहरणानुसारं लिखत ।

2

उदा :- देवाधिपः - देवानाम् अधिपः ।

(क) धनाधिपः _____ ।

उदा :- पुरुषेषु उत्तमः । - पुरुषोत्तमः ।

(ख) नरेषु उत्तमः । _____ ।

18 - 21 പ്രത്യേകം പ്രश्नस्य त्रयः अङ्काः ।

(18 മുതൽ 21 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മൂന്ന് സ്കോർ വീതമാണ്)

18. कोष्ठकात् क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नत पदानि चित्वा लिखत ।

3

[प्रणम्य, गन्तुम्, श्रुत्वा, विलोक्य, पठितुम्, दृष्ट्वा]

उदा :-

क्त्वान्तं	ल्यबन्तं	तुमुन्नतं
दृष्ट्वा	प्रणम्य	गन्तुम्
-----	-----	-----

19. समानार्थकपदानि चित्वा लिखत ।

3

(क) कृषीवलः

(ख) तनयः

(ग) आखण्डलः

पुत्रः

इन्द्रः

कृषकः

20. उदाहरणानुसारं पट्टिकां लिखत ।

3

[कर्कटी, कदली, कूश्माण्डः, पूम्, व्रीहिः, नालिकेरः]

उदा :-

वृक्षः	वीरूत्	ओषधिः
पूगः	कर्कटी	कदली
-----	-----	-----

21. उदाहरणानुसारं पट्टिकां लिखत ।

3

[पठति, चलतु, अवदत्, अपठत्, वदति, अचलत्, पठतु, वदतु]

उदा :-

लट्	लङ्	लोट्
पठति	अपठत्	पठतु
चलति	-----	चलतु
-----	अवदत्	-----

22 - 29 പ്രത്യേകം പ്രश्नस्य चत्वारः अङ्काः ।

(22 മുതൽ 29 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് നാല് സ്കോർ വീതമാണ്)

22. सम्भाषणांशान् पूरयत ।

व्यासमहर्षिः - नमस्ते धृतराष्ट्रमहाराज !

धृतराष्ट्रः - _____ व्यासमहर्षे ।

व्यासमहर्षिः - एकं कार्यं वक्तुमिच्छामि ।

धृतराष्ट्रः - किं _____ वक्तुं इच्छसि ?

व्यासमहर्षिः - पाण्डवान् अधिकृत्य _____ इच्छामि ।

धृतराष्ट्रः - तेषां किम् अभवत् ?

व्यासमहर्षिः - _____ अवस्था शोचनीया भवति ।

दुर्योधनः तान् अतिकठिनं द्रुहयति ।

23. सूचना: उपयुज्य वृक्षायुर्वेदम् अधिकृत्य लघुपन्यासं लिखत ।

सूचना: - दशकूपसमा _____ ऋग्वेद: _____ महाभारतम् _____ वृक्षायुर्वेद: _____

त्रयोदशाध्याय: _____ भूमिनिरूपणम् _____ रोग: _____ चिकित्सा ।

24. उदाहरणानुसारं पट्टिकां पूरयत ।

कर्ता	कृति:	विभागः
उदा :- कालिदासः	कुमारसम्भवम्	महाकाव्यम्
-----	चरकसंहिता	शास्त्रम्
सुरपालः	-----	शास्त्रम्
माधवविद्यारण्यस्वामी	शङ्करदिग्विजयम्	-----
-----	महाभारतम्	इतिहासः

25. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

तमवोचत तत्र सादरं

वटुवर्यं गृहिणः कुटुम्बिनी ।

कृतिनो हि भवादृशेषु ये

वरिवस्यां प्रतिपादयन्ति ते ॥

(क) कुटुम्बिनी कम् अवोचत ?

(ख) 'तमवोचत' इत्यस्य पदच्छेदं लिखत ।

(ग) कुटुम्बिनी वटुवर्यं कथम् अवोचत ?

(घ) जनाः भवादृशेषु कां प्रतिपादयन्ति ?

26. सूचना: उपयुज्य व्यायामस्य प्राधान्यमधिकृत्य लघूपन्यासं लिखत।

सूचना: - परिश्रमः _____ अश्वनीसुतौ _____ शनैः व्यायामः _____ आहारशीलः आरोग्यसुस्थितिः।

27. कोष्ठकात् पदानि चित्वा पट्टिकां लिखत।

[ओषधिः, व्यक्तपुष्पः, वनस्पतिः, प्रतानैः प्रसारिता]

विभागः	लक्षणम्
-----	अव्यक्तपुष्पः।
वृक्षः	-----
वीरूत्	-----
-----	फलपाकान्ता।

28. सूचना: उपयुज्य जीवनचरितं लिखत।

नाम - मोहनदास् करंचन्द गान्धी
जन्म - 1869 ओक्टोबर् 2, गुजरात्, पोर्बन्दर्
पिता - करंचन्द गान्धी
माता - पुत्तलीबायी
प्रशस्तिः - भारतस्य राष्ट्रपिता,
स्वातन्त्रसमरनायकः।
मृत्युः - 1948 जनुवरि 30 नवदिल्ली

29. खण्डिकां पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

अभिज्ञानशाकुन्तलं विश्वप्रसिद्धं नाटकं भवति। प्रकृतिस्नेहस्य उत्तमदृष्टान्तः अयं ग्रन्थः। शाकुन्तले चतुर्थः अङ्कः प्रशस्तः भवति। तत्र नायकः दुष्यन्तः नायिका च शकुन्तला भवति। अस्मिन् नाटके मुख्यो रसः शृङ्गारः भवति।

(क) शाकुन्तले मुख्यः रसः कः ?

(ख) कस्य उत्तमदृष्टान्तः अभिज्ञानशाकुन्तलम् ?

(ग) शाकुन्तले प्रशस्तः अङ्कः कः ?

(घ) नाटकस्य नायकः कः ?

30 - 31 പ്രത്യേകം പ്രश्नस्य पञ्च अङ्काः ।

(30 മുതൽ 31 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് അഞ്ച് സ്കോർ വീതമാണ്)

30. प्रादेशिकभाषया विवर्तयत ।

5

एकदा शङ्करः सतीर्थैः सह भिक्षार्थं अटति स्म । सः एकस्य ब्राह्मणस्य गृहं प्रविवेश । तत्रत्य गृहिणी शुष्कम् आमलकं ददाति । तदा तस्याः दारिद्र्यं अवगच्छति । श्रीशङ्करः दारिद्र्यनिवारणाय लक्ष्मीदेवीं प्रार्थयत ।

31. प्रादेशिकभाषया विवर्तयत ।

5

कालिदासविरचितं महाकाव्यं भवति कुमारसम्भवम् । काव्यमिदं पञ्चमहाकाव्येषु अन्तर्भवति । तत्र षष्ठसर्गे महर्षिः अङ्गिरः हिमालयं वदति “पार्वतीं शिवाय ददातु” इति । तत् श्रुत्वा पार्वती लज्जावती तिष्ठति । लज्जायुक्ता पार्वती अतिसुन्दरी भवति ।

- o o o -

exam
winner